

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
УНІВЕРСИТЕТ ПЕЙС (НЬЮ-ЙОРК)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЕКВТІМЕ ТАКАЇШВІЛІ (М. РУСТАВІ, ГРУЗІЯ)
СПІЛКА ЗЕМЛЯЦТВ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ М. ХАРКОВА

**ХІ МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ**

"Діалог культур як засіб пізнання світу, шлях до взаєморозуміння"

11 квітня

ХАРКІВ 2018

Діалог культур як засіб пізнання світу, шлях до взаєморозуміння: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. Укладач: В. В. Ігнатова – Харків: ХНУБА, 2018. – 149 с.

Кафедра української мови та мовної підготовки іноземних громадян

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за належність поданого матеріалу їм особисто, за правильне цитування джерел та посилання на них.

Опубліковані тези доповідей на XI Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених та студентів (Харків, 11 квітня 2018 р.) розглядають як теоретичні, так і практичні питання сучасності в контексті взаємодії різних культур і формуванні гуманістичних цінностей.

Опубліковані матеріали представлені громадянами Марокко, Азербайджану, Китаю, Монголії, Кот-д'Івуару, Лівану, Грузії, Туркменістану, Узбекистану, Казахстану, Росії, України.

України порядок застосування мов в Україні визначається виключно законами України.

Отже, органи місцевої влади та органи місцевого самоврядування не вправі регламентувати статус мов та їх застосування своїми актами. Спроби запровадження офіційної багатомовності на національному або регіональному рівнях всупереч Конституції України і встановленій конституційній процедурі не можуть кваліфікуватися інакше ніж дії, спрямовані на мовний розкол країни, розпалювання міжетнічної ворожнечі, порушення конституційного ладу і державної єдності України.

Впровадження української мови як державної в публічній сфері не є до кінця послідовним і не супроводжується системними заходами. Мовна політика в Україні має бути спрямована на досягнення таких цілей: утвердження української мови як державної в усіх публічних сферах суспільного життя; приведення мовного законодавства й практики його застосування в повну відповідність із Конституцією України.

Нинішній мовний розвиток в Україні і без надання російській мові статусу державної є потенційно небезпечним для майбутнього української мови, а відповідно для майбутнього української нації і державної незалежності України. Оскільки процес витіснення української мови є керованим і набув системного характеру, українська держава має діяти також системно, вживаючи рішучих заходів підтримки української мови як мови титульної нації і державної мови. Такі заходи не спрямовані проти мовних прав осіб, що належать до національних меншин, а є лише засобом утвердити українську мову, захистити мовні права українців і зберегти Україну як незалежну державу зі своїм самобутнім обличчям.

Необхідно забезпечити державній мові належне домінантне місце в усіх сферах суспільного життя, прийнявши новий базовий закон про державну мову, в якому передбачити пункт про функцію мови як засобу забезпечення інтересів і суспільних дій держави, суспільства і громадянина. Він повинен бути конституційним у галузі державного будівництва, а не у сфері регулювання порядку використання мов і не може бути одним із законів про порядок застосування мов. Він первинний для решти законів і не потребує узгодження з існуючою правовою базою. Вище цього Закону тільки 10 стаття Конституції України, яку він тлумачить і доповнює місією мови у поширенні українських інтересів у світі. Інші закони і нормативно-правові акти України в галузі застосування мов повинні злагоджено сприяти його дії.

Прокопович Л.В.

канд. тех. наук, доцент кафедри культурології,
мистецтвознавства та філософії культури,

Одеський національний політехнічний університет

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я ЯК ДЖЕРЕЛО СЕНТЕНЦІЙ ЗІ СПІЛКУВАННЯ (МІЖОСОБИСТІСНОГО ТА МІЖКУЛЬТУРНОГО)

Серед скарбів українського фольклору [1, 2] особливе місце займають прислів'я, які присвячені спілкуванню між людьми.

Наші предки завжди розуміли важливу роль спілкування у налагодженні колективних

дій, співпраці, добросусідських відносин. Ці знання вони зафіксували у прислів'ях [3].

Сьогодні, володіючи сучасними уявленнями про психологію та соціальну практику спілкування (міжособистісного, професійного, міжкультурного), ми можемо поділити ці прислів'я за основними аспектами спілкування.

Якщо під перцептивним аспектом розуміти сприйняття учасників спілкування одним, їхні перші враження від знайомства, засновані, в тому числі, і на попередніх уявленнях (по відгуках, плітках), то цей аспект знаходимо у таких прислів'ях:

- по одягу зустрічають, по розуму проводжають;
- не такий страшний чорт, як його малюють.

Репутація (людини, компанії, країни) суттєво впливає на перцепцію у спілкуванні. Тому її формуванню й збереженню приділяється особлива увага:

- добре ім'я – найкраще багатство;
- яка трава, таке й сіно;
- з брудної води ще ніхто чистим не виходив.

Комунікативний аспект спілкування передбачає не лише передачу інформації, а й іноді зміну ситуації, поведінки партнера/підлеглого (функція керування). Певною мірою це відображається у прислів'ях:

- коня керують уздами, а людину – словами;
- лагідні слова роблять приятелів, а гострі слова – ворогів.

Інтерактивний аспект – це взаємодія, як результат спілкування. Існує багато наукових теорій щодо соціальних дій та стратегій взаємодії (за К. Томасом, М. Вебером, Е. Берном та ін.), але народна мудрість зафіксувала це так:

- де дружніші, там і сильніші;
- краще погана дорога, ніж поганий супутник;
- добре там живеться, де гуртом сіється і жнеться;
- одна квітка не робить вінка;
- одна бджола меду не робить;
- один розум добре, а два ще краще.

Пам'ятаючи про те, що прислів'я мають подвійний смисл (прямий та переносний), можна сентенції, що присвячені добросусідським відносинам, розглядати в міжкультурному аспекті. Наприклад, такі:

- всі одним миром мазані;
- обгороджуй себе не огорожею, а приятелями;
- не бажай другому того, чого сам не хочеш;
- добрий сусід – найближча родина.

Ці приклади (і багато інших) свідчать про те, що українські народні прислів'я є цікавим джерелом сентенцій зі спілкування, а отже – і цінним фактичним матеріалом для досліджень в галузі культурології, соціальної комунікації та соціальної філософії.

Література

1. Прокопович, Л.В. Українські народні казки як культурний феномен: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів в дисципліні «Історія української культури» / Лада Прокопович. – Одеса: ОНПУ, 2015. – 23 с.

2. Прокопович, Л.В. Народная сказка как культурный текст с мифопо^тической кодировкой смислов (на примере сказки «Колобок») / Л.В. Прокопович // Первйй независимый научный вестник. – 2016. – № 7. – С. 23П28.

3. Українські традиції [Електронний ресурс] // Режим доступу – <http://traditions.in.ua/usna-narodna-tvorchest/>.

Рудкевич О. Л. (У країна)

Науковий керівник канд. філол. наук, доцент Мілева І. В.

Харківський національний університет будівництва та архітектури

АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

На сьогодні англійська мова набуває все більшого поширення серед інших мов світу. Українська не є винятком. Нею спілкуються більше півтора мільярди осіб і ще мільйон її вивчає. Українці не відстають від світових тенденцій та приділяють багато уваги вивченню й використанню англійської мови.

Інтенсивне проникнення останнім часом англійських запозичень в українську мову викликає занепокоєння лінгвістів. З одного боку, представники широкої української громадськості заявляють про необхідність очищення мови від «чужих» слів та захисту української мови від агресивного вторгнення іноземних запозичень. З іншого боку, ці запозичення прийшли в українську мову в процесі соціально-економічних і культурних відносин між народами та країнами, вони є неминучими показниками світової глобалізації та збагачують українську мову новими словами, поняттями, реаліями [4].

Метою нашої роботи є розкрити проблему надмірного використання англіцизмів в українській мові, проаналізувати роль англіцизмів у спілкуванні українців, а також показати, за яких умов використання слів іноземного походження є доречним.

Англомовні слова почали потрапляти в нашу мову ще у ХІХ ст. через польську, російську, німецьку мови. Значної популярності запозичення набули в 90-х роках ХХ ст. У цей час в лексиці української мови починає збільшуватися кількість англомовних слів. Такий значний вплив зумовлений рядом чинників: розвиток економічних зв'язків, авторитет країн Західної Європи, пошавлення культурних зв'язків, популяризація тенденції інтерналізації лексичного фонду, двомовність, потреба збільшити кількість експресивних засобів, включення України в міжнародні суспільні процеси [2].

Запозичення радянського періоду з англійської мо-ви охоплюють такі групи лексики:

- технічна лексика (бульдозер, диспетчер, ескалатор, трамвай, тролейбус, фільм);
- мореплавська та військова лексика (мічман, тан-кер, яхта);
- політична, економічна, торговельна лексика (біз-нес, бос, бюджет, гангстер, демпінг, долар, трест);
- спортивна лексика (аут, бокс, волейбол, гол, матч, раунд, рекорд, спорт, спортсмен, старт, теніс, фініш, футбол, хокей);
- назви одягу і тканин (джерпер, піджак, піжама, смокінг, вельвет);
- назви їжі та напоїв (біфштекс, кекс, пудинг, рост-біф, сандвіч, пунш) тощо.

Використання англіцизмів спричинене розвитком новітніх технологій у США, а та-кож

Крючкова А. (Україна) Онлайн-словники	77
Кутмурадов Керим (Туркменистан) Восток и Запад – противостояние или диалог культур	79
Кустовська К. (Україна) Мовленнєвий етикет студентів	81
Ли Сян (Китай) Китайское письмо	84
Ма Сян (Китай) Women in business in China	86
Матіс Є. О. (Україна) Імідж студента як умова успіху	88
Міщенко В.В. (Україна) Вплив ментальності на формування пенсійної системи держави	90
Мумні Юссеф (Марокко) Микола Холодний у витоках антропокозмизму	92
Мурадов Шамиль (Азербайджан) Сравнительный анализ фразеологизмов с топонимическим компонентом	94
Ожередов Б. (Україна) Українська національна мова	96
Озерова М. М. (Россия) Социокультурные парадигмы коммуникации	99
Олейников В. С. (Україна) Словниковий запас студентів як проблема сучасності	102
Пересада Д. Д. (Україна) Упровадження української мови як державної	103
Прокопович Л.В. (Україна) Українські народні прислів'я як джерело сентенцій зі спілкування (міжособистісного та міжкультурного)	105
Рудкевич О. Л. (Україна) Англіцизми в сучасній українській мові	107
Севме Беркан (Турція) История и достопримечательности Измира	109
Nadia Slynko, Anastasia Yermola (Ukraine) Language as cultural heritage. Proverbs as expressions of parody, irony, or satire	111
Стрюк М. О. (Україна) Стилї мови у професійному спілкуванні	114
Тарасова О. А. (Россия) Смысловое варьирование концепта «встреча» в поэтических текстах И.А. Бунина и И.А. Бродского	116
Турсунов Уміджон (Узбекистан) Мовна експлікація концепту «дружба» та «друг» в українській та узбецькій фразеології	118
Хебуиз Фатима Эззахраа (Марокко) Происхождение и значение некоторых имен	121
Халиль Ариж (Ливан), Кедари Дуния (Марокко), Али Таха (Ливан) Способы и приемы активизации внимания в методике преподавания РКИ (УКИ)	123
Царева Я. А. (Россия) Теоретические аспекты функционирования идиостиля	124
Чен Юйсяо (Китай) Отражение самобытности русской и китайской культур во фразеологизмах	126
Чиж В. Г. (Україна) Логічність як важливий критерій культури мовлення	128
Чулга М. О. (Україна) Українська мова та мови сусідніх народів: взаємозв'язки та взаємовпливи	131
Шкарта Г. П. (Україна) Суперечливості та кризи студентського віку	133
Элхаж Карам (Ливан) Моя родина – Ливан	137
Эль Аббади Инасс (Марокко) Особенности проявления невербальной коммуникации в марокканс культуре	138
Эль Джамили Саад (Марокко) Источник формирования нового марокканского стиля в архитектуре и дизайне	141
Явдак В. (Україна) Комунікативні бар'єри та способи їх подолання	143
Яшихіна К. М. (Україна) Українська мова в початках ХХІ століття	147